

Планирање набавке азотних минералних ђубрива за прихрањивање уљане репице у пролеће 2021. године

У току јесени 2020. године на територији коју покрива ПСС Институт Тамиш је, према званичним подацима РЗС посејано 400 ха уљаном репицом.

Услови за ницање и развој уљане репице у току септембра, нарочито у другој и трећој декади нису били повољни због суше у површинским слојевима земљишта, и због тога је већи број произвођача одустао од сетве уљане репице у том периоду.

Површине, које су посејане, углавном су из сетве у трећој декади августа и почетком прве декаде септембра а један мањи део површина је из сетве крајем септембра или чак почетком октобра.

Раније посејане уљане репице су имале у фази ницања и првим фазама раста и развића веома повољне услове влажности земљишта и температуре и њихов предзимски развој је протекао јако успешно, па је један број произвођача био приморан да користи регулаторе раста, како би успорио претерани раст и издуживање биљака и смањио ризик од измрзавања у току и крајем зиме 2021. Уљана репица на површинама, које су посејане у каснијим роковима, се због повољних услова влажности и температуре у току октобра и новембра сада налази у скоро идеалној фази раста и развоја за улазак у презимљавање.

На основу обилазака и посматрања усева уљане репице почетком децембра, можемо рећи, да је већина површина усева уљане репице добро припремљена за презимљавање.

Ако имамо усева, који уз претпостављене повољне метеоролошке услове у току пролећа 2021. могу донети добар род, сада је право време, да се планира набавка инпута за пролећни део производње.

Када се говори о инпутима, најчешће на првом месту буду ђубрива а за пролећни део производње су то азотна ђубрива намењена за пролећно прихрањивање усева.

Иако је о потребама уљане репице безброј пута писано и говорено, није на одмет освежити знање о тој проблематици.

Уљана репица са 1 тоном оствареног приноса зрна из земљишта изнесе око 45 кг/ха азота, што значи, да јој је за принос од 3,5 т/ха потребно 157,5 кг/ха чистог хранива, које треба да обезбеди из ослобођених резерви земљишта и из додатог хранива у виду прихрањивања.

За 1 тону оствареног приноса зрна уљана репица из земљишта мора да усвоји око 17 кг/ха сумпора, што значи, да за принос од 3,5 т/ха јој је потребно 59,5 кг/ха овог хранива, које обезбеђује делом из земљишта а делом преко додатог ђубрива.

Напред наведена два макроелемента су најзначајнија за формирање приноса уљане репице, наравно уз претходно обезбеђене оптималне количине осталих елемената исхране.

Потребне количине азота је најбоље одредити на основу Н-мин анализе земљишта извршене пре почетка пролећног дела вегетације, или на основу НДВИ вредности одређене у току вегетације помоћу одговарајућих електронских апарата. Ове две методе смањују могућност грешке у одређивању потребних количина азотних ђубрива на најмању могућу меру. Потребно је нагласити, да је пре било ког одређивања потребних количина ђубрива потребно што реалније проценити потенцијал приноса уљане репице на датој парцели, јер без тога сваки прорачун количине ђубрива носи са собом могућност значајне грешке.

Прихрањивање уљане репице у пролећном делу вегетације најчешће се обавља у два наврата.

Прво прихрањивање је оправдано извршити употребом ђубрива са активном материјом амонијум сулфат, најчешће крајем фебруара или почетком марта, зависно од временских услова. Са количином од око 250 кг/ха се у земљиште уноси 50 кг/ха азота и потребних 60 кг/ха сумпора.

Друго прихрањивање уљане репице треба извршити у току прве декаде априла ђубривима на бази амонијум нитрата додавањем преостале потребне количине азота за планирани принос, да би се додало хранива до потребних количина одређених на основу напред наведених метода. У пракси су чести случајеви одређивања доза ђубрива за друго прихрањивање одређује “напамет” и ту је могућност грешке највећа. Најчешће се додаје још око 60-70 кг/ха чистог азота у облику амонијум нитрата. Ако усев уљане репице има потенцијал рода од 3,5 т/ха или више, ова количина не би требала да буде мања.

Од микроелемената у физиологији уљане репице најзначајнији је бор, кога уљана репица за принос од 3,5 т/ха усвоји из земљишта у количини 35-40 г/ха, па је корисно додавати овај микроелемент путем фолијарних ђубрива приликом редовне заштите у току раног пролећа.

На основу напред изнетог се може почети са планирањем набавке ђубрива за пролећну сезону. С обзиром на чињеницу, да су усеви уљане репице у доста добром стању, а за следећу откупну сезону се очекују добре цене, треба се добро припремити и према могућностима улагати оправдано максимално ради остваривања што бољих приноса и што веће зараде.

ПСС Институт Тамиш Панчево

дипл инг Јан Бабка, стручни сарадник за семенарство